

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

7/40027 GL-88

Sayı : E-69602026-610-00069924593 - 20398257
Konu : Soru Önergesi (7/40027)

27.12.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.01.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.771038 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Van Milletvekili Sayın Murat SARISAÇ tarafından verilen 7/40027 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet MUŞ
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 839CF928-8FEF-4CAF-AB42-611B77E40F60
Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No.151 Çankaya/ANKARA
Telefon No: (0312) 449 1338 Faks No: (0312) 449 13 41
e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Bilgi İçin:Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: (0312) 449 1338

T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

Van Milletvekili Sayın Murat SARISAC'a ait 7/40027 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-8) Kapıköy Gümrük Kapısı, 03.06.2020 tarihinde yük taşımacılığına, 15.09.2020 ve 18.05.2021 tarihlerinde ise yolcu giriş-çıkışlarına yeniden açılmıştır. İran Makamlarının uyguladığı kısıtlamalar ise 08.10.2021 tarihi itibarıyla kaldırılmıştır. Halihazırda, Kapıköy Gümrük Kapısı, gerekli sağlık kontrolleri kapsamında yolcu trafiğine açık durumdadır.

Uluslararası yük taşımacılığı bakımından ise İran Makamlarınca bitişik Razi Gümrük Kapısında bir modernizasyon çalışması yürütüldüğünden, İran Makamlarınca sınır ticareti kapsamında eşya taşıyan küçük araçların işlemleri yapılamamaktadır. Razi Gümrük Kapısındaki inşaat faaliyetlerinin kısa bir süre içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

İlaveten, İran tarafınca Razi-Hoy karayolunda yer yer TIR taşımacılığına uygun olmayan yerlerde yol genişletme ve iyileştirme çalışmaları sürdürülmektedir. Söz konusu çalışmalar Bakanlığımızca yakından takip edilmekte olup çalışmaların tamamlanması durumunda, İran tarafı ile mutabakat sağlanarak Kapıköy ve Razi Gümrük Kapılarının TIR taşımacılığına da açılması mümkün olacaktır.

Ayrıca Van ili Kapıköy Kara Hudut Kapısı'nda ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için, kapının modernizasyonuna yönelik temel atma töreni 24.08.2016 tarihinde gerçekleşmiş ve mezkûr kapının açılışı 19.03.2019 tarihinde yapılmıştır. Toplam 70.465 m² alanda kurulan gümrük sahasında, 13.093 m² kapalı alan, 37.465 m² araç dolaşım alanı ve 8.083 m² yeşil alan bulunmaktadır. 2 giriş-2 çıkış olmak üzere toplam 4 giriş çıkış yolu ve 3 giriş-3 çıkış olmak üzere 6 muayene peronu bulunmaktadır. Modernizasyon projesi ile kapı hem yolcu trafiği hem de büyük araç trafiği için oldukça elverişli duruma kavuşmuş olup gümrük işlemlerinin daha sistematik ve düzenli bir şekilde yapılmasına imkan tanımıştır.

Yine kapıdan ticari faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik, İran tarafı ile düzenli aralıklarla gerek yerel gerek üst düzey görüşmeler yapılmakta olup hem yerelden gelen hem de gümrük idarelerinin talepleri İran yetkili makamlarına doğrudan iletilmektedir. Özellikle 2019 yılı içinde Sınır Ticaret Merkezi (STM) kapsamında İran'ın kapılara uyguladığı kota uygulaması yerelden gelen taleplere istinaden İran tarafı ile yapılan görüşmelerde kaldırılmış olup bu kapsamda diğer kara hudut kapılarımıza nazaran daha az kapasiteli olan Kapıköy Kara Hudut Kapısı'nın STM alanında yaşadığı kota problemi çözüme kavuşmuştur.

Diğer yandan, Kapıköy Kara Hudut Kapımızda ihracat/ithalatçılarımızın daha az bekleme ile gümrük işlemlerinin tamamlanabilmesini teminen 2015 yılında başlayan Türkiye İran Elektronik Veri Değişimi Projesi hayata geçirilmiştir. Söz konusu proje ile kapılardaki bekleme sürelerinin azaltılması ve risk profillerinin iki ülke arasında paylaşılması ile araç kontrollerinin daha az sürelerde tamamlanması amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte, ülkemizde sınır ticaretine ilişkin usul ve esasları düzenleyen 25/01/2016 tarih ve 2016/8478 sayılı Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının yürütülmesi safhasında ortaya çıkan ihtiyaçlar dikkate alınarak yeni bir düzenleme yapılmış olup, yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan 2/12/2021 tarihli ve 2021/4874 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan "Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar" 3/12/2021 tarih ve 31678 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu çerçevede, yürürlüğe konulan yeni sınır ticareti düzenlemesi ile;

- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yürürlüğe konulan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çerçevesinde Kararda belirtilen mülga Bakanlıklar ve taşra teşkilat yapılanmaları güncellenmiş,

- Kararda sıkça yer alan ve uygulamada yol gösterici olan terimler; Karar hükümlerinin daha net algılanması ve uygulamada tereddüde ve farklı yorumlamalara yer verilmemesini teminen, daha açık ve anlaşılabilir bir şekilde tanımlanmış,

- Kararda atıfta bulunulan ilgili mevzuatlar güncellenmiş,

- Sınır Ticareti İl Değerlendirme Komisyonunun karar alma sürecinde güncelleme yapılmış,

- İthalat değer limitlerinin bir sonraki takvim yılına devredilemeyeceğine ve ithalatta tek ve maktu vergi uygulanmasında karşılaşılan tereddütlerin giderilmesini teminen Kararın ilgili maddelerinde düzenlemeye gidilmiş,

- Van İlinin Kapıköy Gümrük Kapısının yanısıra Esendere Gümrük Kapısı üzerinden İran'la ve Kars İlinin Aktaş Gümrük Kapısı üzerinden de Gürcistan'la sınır ticaretine yetkilendirilmesine yönelik ilgili Valilik talepleri karşılanmış,

- Sınır ticareti kapsamında gözetim uygulamasına tabi olan ürünleri ithal etmek isteyen esnaf ve tacirin uygulamada karşılaştığı bürokratik işlemlerin azaltılması sağlanmıştır.

Öte yandan, Kapıköy Kara Hudut Kapısı'ndan 01.01.2016-31.01.2021 tarihleri arasında toplam 114.008 araç giriş yapmış, 115.456 araç çıkış yapmıştır. Yine aynı tarihlerde 1.706.661 yolcu giriş yapmış, 1.686.403 yolcu ise çıkış yapmıştır.

Diğer taraftan, Van İlinde 11.03.2020-30.11.2021 tarihleri arasında 4.011 adet esnaf ve sanatkâr işyeri açılmış, 1.683 adet esnaf ve sanatkâr işyeri ise kapanmıştır.

Bilindiği üzere, Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârlara 3323 ve 3929 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları doğrultusunda Gelir Kaybı Desteği ile Kira Desteği sağlanmıştır.

Gelir Kaybı Desteğinden 1 milyon 77 binin üzerinde esnaf ve sanatkârimiz yararlanmış olup söz konusu destekten yararlanan ve işyerleri kira olan 171 binin üzerindeki esnaf ve sanatkârimize Kira Desteği de verilmiştir. Gelir Kaybı Desteği ile Kira Desteği kapsamında Bakanlığımızca sağlanan destek tutarı 4,6 milyar TL'yi aşmıştır.

Buna müteakiben, Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârlara 3998 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı doğrultusunda ekonomik faaliyet kodları itibarıyla 3.000 TL veya 5.000 TL tutarında destekler sağlanmıştır. Söz konusu desteklerden ise 1 milyon 292 binin üzerinde esnaf ve sanatkârimiz yararlanmış olup bu kapsamda sağlanan destek tutarı toplamı 4,3 milyar TL'yi aşmıştır.

Bakanlığımızca, esnaf ve sanatkârlarımız ile meslek kuruluşlarınca iletilen talep ve öneriler titizlikle değerlendirilmekte, söz konusu talep ve öneriler gerekli olan hallerde diğer kurum ve kuruluşlar ile de paylaşılarak takibi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca kooperatiflere, kooperatif ortaklarına ve/veya esnaf ve sanatkârlara kredi desteği verilmemektedir. Her yıl çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararları doğrultusunda esnaf ve sanatkârlara HALKBANK kaynaklarından %50 ve %100 faiz indirimli kredi kullanım imkânları sunulmakta olup söz konusu imkânlardan doğrudan bankaya başvurmak suretiyle veya Bakanlığımızca kuruluş izni verilen kredi ve kefalet kooperatiflerinin kefaletiyle yararlanabilmek mümkündür.

Bu kapsamda, 01.01.2019-30.11.2021 döneminde esnaf ve sanatkârlarca HALKBANK kaynaklarından 1.463.179 adet faiz indirimli kredi kullanımı yapılmış olup kullanılan toplam kredi tutarı ise 95,8 milyar TL'yi aşmıştır.

Son olarak, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumu'nun uhdesinde yer almaktadır.